

GREENPEACE

SAYI #182

YAĞIŞLAR
AZALIYOR,
KURAKLIK
TEHDİDİ
ARTIYOR



İçindekiler



Yağışlar azalıyor, kuraklık tehdidi artıyor

Ülke genelinde yağışların azalma eğiliminde olduğu, yağış rejimlerinin düzensizleştiği ve kuraklık riskinin yükseldiği bir kış geçiriyoruz. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre Aralık 2022'de "yağışlarda normaline göre %52, geçen yıl aralık ayı yağışlarına göre %57 azalma" yaşandı.

Bu ay çevre gündeminde...

Greenpeace Akdeniz, her ay Türkiye ve Dünya'da çevre ve iklim krizi konusunda yaşanan gelişmeleri bir araya getirip siz okuyucularına sunuyor. İşte Ocak ayında çevre ve iklim gündeminin öne çıkan başlıkları.



© Mitja Kobal / Greenpeace



Afrika ön saflarda ancak ön sayfalarda değil

Greenpeace gönüllüsü Gizem Sine Durukan ilham verici bulduğu bir iklim aktivistini ve hikayesini sizler için kaleme aldı: Ugandalı iklim aktivisti, Vanessa Nakate.

COP15: Biyoçeşitliliğin korunması için bir yara bandı

COP15 olarak bilinen 15. Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Konferansı 12 Aralık 2022'de sona erdi. Kunming-Montreal Anlaşması şeklinde de anılan nihai metin tarihi olarak nitelendirilse de, kitlesel yok oluşu durdurmak için gereken zorlayıcı hedefler için sadece bir başlangıç.



GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ersin Tek

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok.
No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ersin Tek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Sevil Turan Ceylan

Editör

Aydil Durgun
Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket
San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Insa Hagemann / Greenpeace



GREENPEACE

MEVSİMİNDE TÜKETİM İÇİN 2023 GIDA TAKVİMİMİZ HAZIR

Mevsimi dışında meyve-sebze üretimi, üretim tekniklerinden ötürü hem ekonomik olarak ciddi bir maliyet oluşturuyor hem de karbon salımı açısından iklim üzerinde olumsuz etkilere neden oluyor. Sebze ve meyveleri mevsiminde tüketmenize yardımcı olması için hazırladığımız 2023 gıda takvimimize aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

www.greenpeace-destek.org/urun/2023-gida-takvimi/



Yağışlar azalıyor, kuraklık tehdidi artıyor

Ülke genelinde yağışların azalma eğiliminde olduğu, yağış rejimlerinin düzensizleştiği ve kuraklık riskinin yükseldiği bir kış geçiriyoruz. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre Aralık 2022'de "yağışlarda normaline göre %52, geçen yıl aralık ayı yağışlarına göre %57 azalma"¹ yaşandı.

Berk Butan / Greenpeace Akdeniz Proje Sorumlusu

Yağışlarda karşılaştığımız azalma, Türkiye'nin iklim modellerinde yüzleşeceği en büyük tehditlerden biri olarak karşımıza çıkan kuraklık tehdidini derinleştiriyor. Kuraklık her ne kadar bu topraklar için yeni bir tehdit olmasa da, bugün küresel iklim değişikliği ile birlikte yeniden bu riskin arttığını görebiliyoruz.²

Türkiye zaten su zengini bir ülke değil. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Kuraklık Yönetimi Raporu'nda işaret edildiği üzere, ülkelerin su potansiyellerini nüfus oranlarına göre değerlendiren çeşitli indeksler kişi başına 1700 m³ su düştüğünde su sıkıntısının olmadığını, 1000-1700 m³ arasında su stresi, 500-1000 m³ arasında su kıtlığı ve 500 m³ altı mutlak su kıtlığı olduğunu gösterir. Türkiye'de 82 milyon nüfus için kişi başına düşen su potansiyeli 1400 m³'ün altında.³ Bu da Türkiye nüfusunun su

stresi içinde olduğunu açıkça gösteriyor. Son günlerde ülkenin dört bir yanından, yaşadığımız bu su stresini somut olarak gösteren görüntüler ve haberler paylaşıyor. Barajlardaki doluluk oranları da bu görüntüleri doğrular nitelikte.

ASKİ'nin verilerine göre 12 Ocak 2023'te Ankara'daki barajların aktif doluluk oranı %17,95⁴ olarak ölçülürken, İstanbul'daki barajların 13 Ocak 2023'teki doluluk oranı %31,44⁵ olarak kaydedildi. Sadece barajlar da değil, çeşitli bölgelerde tarım arazileri, sulak alanlar, akarsu ve dereler ile yeraltındaki su varlıkları da kuraklık tehdidiyle karşı karşıya. Van Gölü'nün çekilen su seviyesi, kuruyan Marmara Gölü ve daha nicesinin görüntüleri bir daha yaşanmaması umuduyla yıllarca akıllardan çıkmayacak gibi görünüyor.

¹ <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/yagis-raporu.aspx> - Erişim Tarihi: 13.01.2023

² Detaylı okuma için bkz. <https://www.bbc.com/turkce/articles/cx9vx1wjgjo>

³ https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM/Belgeler/Kuraklik/C4%B1k%20Y%C3%B6netim%20Kitab%C4%B1/Kuraklik%C4%B1k%20y%C3%B6netimi_16x24cmOnline.pdf - Erişim Tarihi: 13.01.2023

⁴ <https://www.aski.gov.tr/tr/baraj.aspx> - Erişim Tarihi: 13.01.2023

⁵ <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-su-ve-kanalizasyon-idaresi-baraj-doluluk-oranlari> - Erişim Tarihi: 13.01.2023

Yanlış su politikaları

Bugün Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre su kıtlığı dünya nüfusunun %40'ını etkiliyor ve 700 milyon kadar insan 2030 yılına kadar kuraklık nedeniyle yerinden olma riskiyle karşı karşıya.⁶ Bu açıkça bir su krizi ile yüzleştığımızı bize gösteriyor. Elbette bu su krizi salt meteorolojik sebeplerle bir günde ortaya çıkmadı; Dr. Akgün İlhan'ın ifadesiyle, "su ve insan arasında fiziksel ve sosyal bağ, kapitalizmin gelişimi ve özellikle Sanayi Devrimi'yle birlikte değişmeye başladı.⁷ Sanayileşmeyle birlikte su, hemen her sektörde gerek hammadde olarak doğrudan gerekse üretim süreçlerinde dolaylı olarak aşırı kullanıma ve kirlenmeye maruz kalmaya başladı." Ekonomik faaliyet içerisinde su alınıp satılabilecek, endüstriyel alanda daha çok kâr elde etmek için koşulsuzca kullanılabilecek bir 'kaynak' olarak görüldü. Su varlıklarına yönelik bu bakış açısı Sanayi Devrimi'nden bu yana neredeyse hiç değişmeden günümüze kadar geldi.⁸ Bu konuda somut bir örnek vermek gerekirse, 2016 yılında Greenpeace Uluslararası tarafından yapılan bir araştırmaya göre, 500 MW'lık bir kömürlü termik santral

açık devre soğutma kullandığında kabaca her üç dakika bir, olimpiik bir yüzme havuzunu boşaltacak kadar su çekiyor⁹. "Açık devre soğutmalı termik santraller o kadar da yaygın değil" diye düşünebiliriz, o zaman da her markette bulabileceğimiz 'endüstriyel' şartlarda yaşıatılmış bir hayvandan kesilip sunulan 1 kg sığır eti için 15.415 litre su harcandığını örnek olarak alabiliriz¹⁰. Bu yoğun kullanıma ek olarak yağın her yağmur da çözüm olmuyor. Zira kuraklığın tek sebebi yağışların azlığı da değil. Yağış rejimlerinde yaşanan değişiklikler toprağın su tutma kapasitesini aşabiliyor. Örneğin hızlı ve çok miktarda yağın yağmur yarardan çok ekonomik ve toplumsal zarara yol açan sel ve taşkınlar yaratabiliyor. Burada da artan betonlaşma ve plansız kentleşmenin, kaybedilen orman arazilerinin, şehirlerdeki geçirimsiz zeminlerin, yağmur suyunu yanlış yönlendiren yaklaşımların etkilerini somut olarak görebiliyoruz.



⁶ https://www.who.int/health-topics/drought#tab=tab_1 - Erişim Tarihi: 13.01.2023

⁷ Akgün İlhan, "Suya Erişim Hakkından Suyun Akma Hakkına", Türkiye'de ve Dünyada Su Krizi ve Su Hakkı Mücadeleleri, Sivil ve Ekolojik Haklar Derneği, İstanbul, 2017, s. 29

⁸ Berk Butan, Krizden Çıkış: Türetim Ekonomisi - Odak Kuzey Ege, Türetim Ekonomisi Derneği, İzmir, 2021, s. 27

⁹ Detaylı bilgi için: Büyük Su Gaspi raporu, https://www.greenpeace.org/static/planet4-turkey-stateless/2016/05/253feb88-buyuk_su_gaspi.pdf, Erişim Tarihi: 13.01.2023

¹⁰ FAO. 2020. The State of Food and Agriculture 2020. Overcoming water challenges in agriculture. Rome. <https://doi.org/10.4060/cb1447en>

Neler yapabiliriz?

Duș sürelerini kısaltmak, damlayan muslukları tamir etmek, sifonların kullandığı suyu azaltmak... Bu örnekler internetin her köşesinde bulunabilir. Bunlara bireysel tüketim alışkanlıklarımızı ve özellikle et tüketimini de eklediğimizde, bireysel olarak yapılabilecek bazı tasarruf uygulamalarının hatırı sayılır bir etkisi olacağını söyleyebiliriz. Ancak önlemleri sadece bireysel çabayla sınırlamak, bugün yaşadığımız kuraklık tehdidinin arkasında yatan esas politika ve uygulama sorunlarını görünmez kılma tehlikesini de içinde barındırıyor. Bugün yüzleştığımız kuraklık tehdidinin arkasında sürdürülemez büyüme hırsına dayalı, gezegenin yaşam destek ünitelerine zarar veren, tüketim odaklı sistematik bir yaklaşımın olduğunu unutmamamız gerekiyor. Bunu fosil yakıta dayalı sanayi ve enerji üretiminde, endüstriyel tarım ve hayvancılıkta ve hatta kentsel planlamalarda bile görebiliyoruz.

Mevcut enerji politikalarının zaten kırılgan olan su varlığımız üzerinde yarattığı baskıyı görmemiz ve bunu dönüştürmemiz çok önemli. 2030 yılına kadar kömürden çıkış ve yaşama saygılı yenilenebilir enerjinin payını %75'lere çıkarmak mümkün. Bunu Türkiye'nin 2053 net sıfır hedefi açısından da yapması gerekiyor. İklim krizinin önüne geçmek için küresel sıcaklık artışını 1,5 derecenin altında tutmayı amaçlayan Paris Anlaşması, 191 ülke tarafından onaylanmıştı. Türkiye de 192. ülke olarak Ekim 2021'de anlaşmaya taraf oldu. Geçen yılki iklim zirvesine katılan tüm taraflar, bu yıl düzenlenecek COP27 öncesi emisyon azaltım hedeflerini iyileştirme konusunda anlaşmışlardı. Çünkü 1,5 derece eşiğini aşmamak için 2050 yılına kadar küresel çapta emisyonların net sıfır seviyesine inmesi şart.¹¹ Bunun önündeki tek engel karar alıcıların ve mevcut endüstrinin direnci. Gezegendeki yaşama zarar veren bu direnci kırmak için çabalamak ise bize düşüyor. Dolayısıyla bireysel sorumluluğumuz burada su tasarruf önlemleri ile sınırlı değil, bunun çok ötesinde. Bize düşen iklim dostu bir yaşam için mücadeleyi beraber güçlendirmek ve gerçekçi taleplerimizin sesini hep birlikte, dayanışma içinde yükseltmek.

İlk adım olarak hiç vakit kaybetmeden konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşların koordine bir biçimde çalışacağı bölgesel organizasyonların yapılması ve kuraklık tehdidi ile karşı karşıya olan bölgeler için uygulanacak kuraklık ile mücadele eylem planlarının hazırlanması gerekiyor. Bugün buna benzer eylem planları farklı seviyelerde farklı kurumlar tarafından hazırlanıp takip ediliyor. Örneğin Tarım ve Orman Bakanlığı tarımsal kuraklık üzerine havza bazlı çalışmalar yapıyor. Ama burada esas ihtiyaç, konuyla ilgili olabilecek tüm kurumların bir araya gelerek kamuoyunu yönlendirecek akılcı, bilimsel önlemleri sıralamaları ve tedbirlerin suyun en çok kullanıldığı kirlenici sektörlerden başlayarak bireysel boyuta indirilmesidir. Evet, hepimizin alacağı çok sayıda önlem olsa da, esas olarak bunun makro ölçekte çözülmesi gereken bir sorun olduğu unutulmamalıdır.

Kuraklık, içinde bulunduğumuz iklim bağlantılı krizler çağıının bir boyutu. Bugün karşıımızda olan bu sorun oldukça kalıcı. Ama öte yandan başka bir zaman diliminde de yaşanabilecek selleri konuşmamız çok olası. Tüm bu aşırı hava olaylarının derinleştirdiğimiz iklim kriziyle bağını görmemiz gerekiyor. Ancak bu bağı görerek topyekun bir değişikliği gerçekleştirebiliriz. Burada da ufkumuzu tüm gezegene dost bir sistemsel dönüşüme çevirmemiz gerekiyor.

Biz Greenpeace olarak, bu krizlerden çıkış yolunu doğaya ve insana dost, "Yeşil ve Adil Dönüşüm"de görüyoruz. Yeşil ve Adil Dönüşüm, fosil yakıtlardan çıkış ile birlikte insan onuruna yakışan işleri güçlendirirken, suyla kurduğumuz tek yönlü tüketim ilişkisini dönüştürme potansiyelini de içinde barındırıyor.

Çare, bugünden başlayarak gezegeni savunan bir sistemin yaratılmasında yatıyor. Hepimize ise bu sistemi yaratmak için ilgilileri harekete geçmeye zorlayacak gerekli toplumsal iradeyi yaratmanın sorumluluğu düşüyor. Zira havamızı, toprağımızı ve elbette suyumuzu evimizde, şehrimizde, gezegenimizde korumamız gerekiyor!

¹¹ <https://temizenerji.org/2022/08/31/iklim-stklari-turkiye-yenilenebilir-enerjiyi-merkeze-alarak-2030a-kadar-emisyonlarini-yuzde-35-azaltmali/>
Erişim Tarihi: 16.01.2023

Bu ay çevre gündeminde...

Greenpeace Akdeniz, her ay Türkiye ve Dünya'da çevre ve iklim krizi konusunda yaşanan gelişmeleri bir araya getirip siz okuyucularına sunuyor. İşte Ocak ayında çevre ve iklim gündeminin öne çıkan başlıkları.

2022 en sıcak beşinci yıl oldu - Yeşil Gazete

2022 yılı, ölçümlenen en sıcak beşinci yıl olarak kayıtlara geçti.

Avrupa Birliği'nin (AB) Copernicus İklim Değişimi Servisi tarafından yayımlanan rapora göre, 2022'de ortalama sıcaklık 1991-2020 referans döneminden 0.3 santigrat derece yüksek olarak ölçüldü.

Fosil yakıt kaynaklı küresel ısınma aşırı hava olaylarının sıklığını ve şiddetini artırırken, 2022 yılı Avrupa'da rekor kıran sıcak hava dalgalarıyla, Pakistan'da ve Avustralya'da meydana gelen yaygın sellerle ve Antarktika Denizi'nin en düşük seviyesini görmesiyle "iklim aşırılıklarının olduğu bir yıl" olarak nitelendirildi.

Türkiye'de ise hemen hemen her bölgeden gelen kuraklık haberleri, iklim krizi gerçeğiyle artık yüzleşmemiz ve acil harekete geçmemiz için bir uyarı niteliğinde.

Dünyada gıda fiyatları 2022'de rekor seviyeye yükseldi - Cumhuriyet

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü'ne (FAO) göre, 2022'de küresel gıda fiyatları 9 aylık düşüşe rağmen yıllık bazda rekor seviyeye yükseldi.

Bu artış ağırlıklı Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'yı işgale başlamasına bağlıyor.

Dünya 2022 yılında kömür tüketiminde sekiz milyar tonu aştı - Yeşil Gazete

2022 yılı içinde Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı enerji krizi gerekçesiyle küresel kömür tüketiminde tüm zamanların rekoru kırıldı. Bu, COP26'da 'kömür kullanımının aşamalı azaltılması' kararının alınmasından bir yıl sonra yüzde 1.2 artış anlamına geliyor.

Binlerce iklim aktivistinin akın ettiği Lützerath'ta kömüre karşı direniş sürüyor - Yeşil Gazete

Greta Thunberg'in de aralarına katıldığı aktivistlerin Lützerath köyünün kömür madenine dönüştürülmesine karşı direnişi binden fazla polisin gerçekleştirdiği tahliye operasyonuna rağmen devam ediyor.

İkizköylülerin direnişi sürüyor: Cehennem çukuruna izin vermeyeceğiz - Politika Haber

Akbelen Ormanı'na yapılmak istenen kömür ocağına karşı 4 yıldır direnen İkizköylüler, cennet olarak nitelendirdikleri bölgenin cehenneme çevrilmemesi için sonuna kadar direneceklerini vurguladı.

Antalya'yı sağanak fırtına ve kar vururken, İstanbul'un barajları alarm veriyor - Yeşil Gazete

İklim krizinin sonuçları Türkiye'nin bir bölgesinde kuraklığı hakim kılarken, bir bölgesinde aşırı yağışlara neden oluyor. İstanbul'un barajlarında kalan su, kentin su ihtiyacı üzerindeki tehlikenin boyutunu gözler önüne sererken Antalya'da evleri sular basıyor. İstanbul'un içme suyunu karşılayan barajlardaki toplam doluluk oranı her geçen gün düşerken, bugün İSKİ verilerine göre yüzde 31,5 oranında kalmış durumda.

Tarihin en yüksek okyanus sıcaklıkları 2022'de kaydedildi - İklim Haber

Güvenilir okyanus sıcaklık ölçümleri 1940 yılına kadar uzanıyor, ancak okyanusların son bin yıldır en yüksek sıcaklıklara ulaşmış ve son iki bin yıldaki herhangi bir zamandan daha hızlı ısınıyor olması muhtemel.

COP28'in başkanı petrol şirketi CEO'su Al Jaber oldu: Ya kenara çekilsin ya istifa etsin! - Yeşil Gazete

Bir petrol şirketinin CEO'su olan Sultan Ahmed Al Jaber, 2023'te Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilecek olan COP28 Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi'nin yeni başkanı oldu. Al Jaber'in başkanlığı 'Kenara çekilmesini ya da istifa etmesini talep ediyoruz' şeklinde karşılandı.

Yükselen deniz seviyeleri tahminlerden 2,4 kat daha çok alanı etkileyecek - Yeşil Gazete

Yeni bir araştırma, bu yüzyılın sonuna kadar yükselen deniz seviyelerinin daha önceki tahminlerin iki katından daha fazla araziye kaplayabileceğini ortaya koyuyor.

AFRİKA ÖN SAFLARDA ANCAK ÖN SAYFALARDA DEĞİL

Greenpeace gönüllüsü Gizem Sine Durukan ilham verici bulduğu bir iklim aktivistini ve hikayesini sizler için kaleme aldı. Gizem, iklim aktivizmine katkıda bulunan her kesimden, her ülkeden ve her yaştan gönüllüye minnettar. Ancak ona ilham veren çok özel bir isim var: Ugandalı iklim aktivisti, Vanessa Nakate.



© Mohammed Nader / Greenpeace

Resmi adıyla Uganda Cumhuriyeti'ni çoğumuz yalnızca Afrika'da bir ülke olarak tanımlayabilir. Bunun yanı sıra Uganda denize kıyısı olmayan, 42 milyonluk halkındaki tarıma ayrılan iş gücü oranı %80 olan bir ülke. İstatistiklere göre, Ugandalı kadınların %34'ü 18 yaşından önce evlendiriliyorlar (%7'si 15 yaşından önce) ve %26'sı bir yılda cinsel veya fiziksel şiddete maruz kalmışlar. Kadınların %39'u uluslararası yoksulluk sınırının altında ve %75'i gıda bulma konusunda sorun yaşıyor. Uganda aynı zamanda 2022 verilerine göre dünyanın en fakir 20. ülkesi. Son yıllarda artan orman tahribatları ve kuraklık geçim kaynağı olan tarımı zora sokuyor ve zaten ekonomik olarak zor durumda olan Uganda halkına dayanılmaz günler yaşıyor.

Kuraklığın neden olduğu imkansızlıklardan ötürü Uganda Cumhuriyeti'nde her yıl yüzlerce insan ölüyor. Tüm bu olanlar akıllara ünlü iklim aktivisti Greta Thunberg'in "Hepimiz aynı fırtınadayız ama hepimiz aynı gemide değiliz" sözünü getiriyor. Acı ama gerçek! Maalesef Uganda'nın gemisi batmak üzere...

Ünlü şair Arthur Hugh Clough şöyle der:

"Yine de inanmıyoruz çünkü umut ediyoruz hala.

Daha farklı bir dünyada,

İnançla başlayanın burada tamamlanacağına,

Yarım kalmayacağına..."

İşte tüm bu olumsuzlukların arasında umutsuzluğa kapılmayan ve bu zor şartlar altında hayatını geçirdikten sonra algısını ülkesinin iklimsel problemlerine yönlendiren inançlı bir savaşçı var: **Vanessa Nakate!**

Nakate, iklim hakkında araştırmalar yapmaya Ugandalı çiftçileri etkileyen düzensiz yağışlar ve aşırı kuraklığın dikkatini çekmesiyle 2018 yılında başladı. Aktivizmine ise 2019 yılında kuzenleriyle beraber Kampala sokaklarında başladı ve kısa sürede iklim aktivistleri için önemli bir figür haline geldi.

Aslında büyük çoğunluk Vanessa'yı 2021 yılında gerçekleşen bir iklim aktivizminde bu fotoğraftan nedensizce kesilmesiyle tanıdı (Bu günleri "Sadece bir fotoğrafı değil bir kıtayı sildiniz" diyerek anlatır). Fakat Vanessa güçlü adımlarla ilerlediği yolunda bize ismini pek çok kez daha duyurmakta kararlıydı. Nitekim 2022 yılında Afrika Kıtası'nda iklim değişikliğinin çocukların hayatına olumsuz etkilerine haklı tepkiler vererek tüm dünyanın gündemine girmeyi başardı. Kararlı iklim aktivisti, bu sayede 2022 yılında UNICEF tarafından "İyi Niyet Elçisi" seçildi. Yeni görevine başlar başlamaz UNICEF ailesi ile birlikte son 40 yılın en kurak yazını yaşayan ve iki yıldır yağmur görmeyen Turkana'ya doğru yola çıktı. Kendisi bu umut yolculuğundan şöyle bahsediyor:

"Genç bir Afrikalı kadın olarak, medya ve karar vericilere karşı sesimi duyurmak için mücadele etmek zorunda kaldım. Artık bir platforma (Rise Up Movement) sahip olduğum için şanslı olsam da, başkaları için savaşmaya devam etmeyi düşünüyorum. Kenya'nın Turkana kentinde yeni tanıştığım çocuklar gibi iklim krizinin ön safalarında yer alan çocuklar, UNICEF'teki yeni görevimde uğruna savaşacağım insanlardır."

İklimin Çocuklar Üzerindeki Etkisi Endeksi'ne göre dünyada yaklaşık 1 milyar çocuk temel ihtiyaçları konusunda iklim şartları nedeniyle zorluk yaşıyor ve hatta sağlıklarını kaybetme riskiyle karşı karşıya kalıyor. Verilere göre ilk 10 sırada ise Afrika ülkeleri yer alıyor.

Nakate, Turkana yolculuğunda iklim değişikliğinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkisini, geçim kaynaklarının yok olmasını ve insanların bundan kaynaklı sebeplerle çektiği dayanılmaz acıları yerinde gözlemleme fırsatını buluyor. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, 70 yılı aşkın bir süredir en kötü açlık krizini yaşayan bölgede, beş yaşın altındaki tahminen 7 milyon çocuk yetersiz besleniyor. Bu hususlardan ötürü bölgede yetersiz beslenen çocukları tedavi etmek amacıyla kurulmuş ve her geçen gün pek çok çocuğun kaybedildiği hastaneler var.

Kenya seyahati sırasında halk Nakate'ye neden Kuzey ülkeler dünyaya en çok tahribatı verirken, Turkana gibi bölgelerin bu durumdan en çok etkilendiğini sorduğunda, bu sorunun mantıklı açıklamasını insanlara yapmakta zorluk çekmekle birlikte, dünyada bu sorunun cevabını arayan milyonlarca insanın sözcüsü oluyor.

Nakate iklim krizine farklı bir bakış açısı sunuyor, mevcut üretim sistemleri yerine iklime zarar vermeyecek projelerin kullanılması hakkında önemli çalışmalar yapıyor ve kendisi için en büyük ödüllerden biri olarak 2022 yılında UNICEF sayesinde çok daha fazla kitleye ulaşmayı başarıyor. Şüphesiz, iklim değişikliğindeki payı çok az fakat ödediği bedel çok fazla olan kıtasının hakkını inançlı bir şekilde savunarak Afrika kıtası için önemli figürlerden biri haline geldi. Bu bağlamda, zor ve olumsuz şartların arasında doğarak zaten zorluklarla mücadele etmekte zorunda kalan bu kadının iklim değişikliğiyle de mücadele etmesi ve bu konuda dünyadaki haksızlıkları görerek cesurca ifade etmesi saygı duyulması.

Vanessa Nakate kitlesini gittikçe büyütüyor ve onun kitlesi büyüdükçe Afrika'daki sesler dünyanın her köşesinden duyuluyor ve insanların umutları giderek büyüyor. Bu genç ve cesur aktivistin pek çok kadına ilham vermesi kaçınılmaz.



© Marie Jacquemin / Greenpeace

COP15:

Biyoçeşitliliğin korunması için bir yara bandı

COP15 olarak bilinen 15. Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Konferansı 12 Aralık 2022'de sona erdi. Kunming-Montreal Anlaşması şeklinde de anılan nihai metin tarihi olarak nitelendirilse de, kitlesel yok oluşu durdurmak için gereken zorlayıcı hedefler için sadece bir başlangıç.



Anlaşmanın iyi tarafı nedir?

Nihai metin yerel toplumların çalışma, bilgi ve uygulamalarını biyoçeşitliliğin korunması için en etkili araç olarak kabul ediyor. Yerel toplumlar, insan nüfusunun %5'ini temsil etmesine rağmen Dünya'daki biyoçeşitliliğin %80'ini koruyor. Bu anlaşmayla, biyolojik çeşitliliği korumak için gerçek adımlar atacaksak, yerel toplumların öncülüğündeki koruma modellerini standart haline getirmemiz gerektiği uluslararası düzeyde kabul ediliyor.

Anlaşmada dikkat etmemiz gereken konular nelerdir?

Anlaşmada 2030 yılına kadar kara ve denizlerin en az %30'unu koruma hedefine yer verilmesine karşın, koruma altındaki alanlarda süregelen zarar verici faaliyetler açıkça engellenmiyor. Önemli kriterler belirlenmeden ortaya koyulan hedefler ise kağıt üzerinde kalacak boş rakamlara dönüşme riski taşıyor. Ayrıca, biyoçeşitlilikten faydalanmaya çalışan endüstrilerin çıkar sağlamalarına devam edebilmelerine yarayacak kurumsal yeşil badana çözümlerinin anlaşma metninde yer alması, biyoçeşitlilik için geri dönüşü olmayan hatalara karşı tetikte

olmamızı gerektiriyor. Son olarak, biyoçeşitliliğin korunması için gereken finansal açığı kapatmak üzere verilen sözler henüz yeterli olmadığından tartışmalı fon sorunu hala yanıtız. Finansal kaynak konusunda odak noktamız, finansal kaynağın ne kadar olacağından ziyade ne kadar hızlı geleceği olmalı.

Biyoçeşitliliği korumak için sırada ne var?

Biyoçeşitlilik COP15, doğa koruma için en önemli çalışmayı dünya liderleri için bir ödev olarak bıraktı. Öncelikli görevleri, 2023 yılında gelişmekte olan ülkelere daha hızlı yatırım için bir fon kurulması ve yerli halka doğrudan finans desteği sağlanması olacak. Haklara dayalı korumalar, gezegenin geleceğinin ve biyoçeşitliliğin korunması için hayati önemde.

COP16, 2024 yılında Türkiye'de gerçekleşecek ve son anlaşmaya imza atan hükümetlerin bu taahhütleri yerine getirmek için çok hızlı hareket etmeleri gerekecek. 2024 yılında Türkiye'de gerçekleşecek COP16 toplantısına kadar bizler de hükümetlerin üzerlerine düşen görevleri yerine getirdiklerinden emin olmak için büyük bir dikkatle çalışacağız.



© Toma Iczkovits / Greenpeace

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak gençleri **Greenpeace** ile tanıştırmaya ne dersiniz?

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.



Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, “**BANA**” yazıp **2322**'ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OIV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar.